

Noktalama İşaretleri

Nokta, virgül, soru ve ünlem işareti, iki nokta, üç nokta, **kısa ve uzun çizgi**, tırnak, **kesme işareti** ve parantez tek sayfada. Ardından 5 çözümlü örnek ve cevap anahtarlı 10 soruluk test.

1 Kısa çizgi mi, uzun çizgi mi?

- **Kısa çizgi (–):** satır sonunda kelime bölme, “arasında” anlamı, ek gösterme.
- **Uzun çizgi (—):** konuşma metinlerinde satır başında, konuşanın sözünü gösterir.
- Örnek: Ankara–İstanbul yolu • — Nereye gidiyorsun?

2 Kesme işareti kuralları

- Özel isme gelen **çekim ekini** ayırır: Ayşe'nin, Ankara'da.
- Sayı ve kısaltmalara gelen ekler: 2026'da, TDK'ye.
- Ek yoksa ya da **yapım eki** geldiyse kesme yok: İzmirli.

İşaret → görevi → örnek

İşaret	Görevi	Örnek
Nokta (.)	Cümle sonu, kısaltma, sıra sayısı	Okula erken geldim. • 5. sınıf
Virgül (,)	Sıralanan kelimeler, seslenme	Anne, servis geldi.
Soru işareti (?)	Cevap bekleyen cümlelerin sonu	Teneffüs kaçta bitiyor?
Ünlem işareti (!)	Duygu, seslenme, uyarı	Eyvah, süt taşı!
İki nokta (:)	Açıklama ve örnekten önce	Şunları aldım: kalem, silgi.
Üç nokta (...)	Yarım kalan söz, bitmeyen sıralama	Keşke erken kalksaydım...
Kısa çizgi (–)	Bölme, “arasında” anlamı	Ankara–İstanbul otobüsü
Uzun çizgi (—)	Konuşmayı gösterme	— Günaydın, çocuklar.
Tırnak işareti (“ ”)	Sözü aynen aktarma	Annem “Geç kalma.” dedi.
Kesme işareti (')	Özel isme gelen eki ayırma	Ayşe'nin kalemi
Parantez ()	Ek açıklama	Atatürk (1881–1938)

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Noktalama İşaretleri: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 NOKTASIZ CÜMLEYİ NOKTALAMA

"Ayşe bugün okulda ne yaptın" cümlesini noktalayınız.

- 1 "Ne" soru kelimesi var, cümle cevap bekliyor → sonuna soru işareti
- 2 "Ayşe" seslenme sözü → ardından virgöl

Cevap: Ayşe, bugün okulda ne yaptın?

ÖRNEK 2 VİRGÜL YERLEŞTİRME

"Pazardan elma armut ve portakal aldık" cümlesine gereken işaretleri koyunuz.

- 1 Meyveler sıralanıyor → "elma" ile "armut" arasına virgöl
- 2 "Ve" bağlacından önce virgöl konmaz
- 3 Cümle bitti ve bilgi veriyor → nokta

Cevap: Pazardan elma, armut ve portakal aldık.

ÖRNEK 3 SORU MU, ÜNLEM Mİ?

I. "Eyvah, çantamı evde unuttum" II. "Teneffüs kaçta bitiyor" cümlelerinin sonuna hangi işaretler gelir?

- 1 I. cümle korku ve şaşkınlık anlatıyor → ünlem işareti
- 2 II. cümle cevap bekleyen bir soru → soru işareti

Cevap: I. ünlem işareti, II. soru işareti

ÖRNEK 4 KISA ÇİZGİ Mİ, UZUN ÇİZGİ Mİ?

"Ankara () İzmir otobüsü" ve satır başındaki "() Nereye gidiyorsun?" konuşmasında boşluklara hangi çizgiler gelir?

- 1 İki şehir arası "arasında" anlamı verir → kısa çizgi
- 2 Satır başında konuşma başlıyor → uzun çizgi

Cevap: Ankara-İzmir otobüsü · — Nereye gidiyorsun?

ÖRNEK 5 KESME İŞARETİ

"Ahmetin kardeşi İzmirde oturuyor" cümlesini doğru yazınız.

- 1 "Ahmet" özel isim, "-in" çekim eki → Ahmet'in
- 2 "İzmir" özel isim, "-de" çekim eki → İzmir'de
- 3 Cümle bilgi veriyor → nokta

Cevap: Ahmet'in kardeşi İzmir'de oturuyor.

MİNİ TEST

Noktalama İşaretleri: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad:

Tarih:

Doğru / Yanlış:

1. "Kalem silgi ve defter aldım." cümlesinde virgül nereye konmalıdır?

- A) "Kalem" kelimesinden sonra
B) "Silgi" kelimesinden sonra
C) "Ve" kelimesinden sonra
D) "Defter" kelimesinden sonra

2. "5 sınıf" ile "5. sınıf" arasındaki anlam farkını hangi işaret yaratır?

- A) Virgül
B) Nokta
C) Kesme işareti
D) Kısa çizgi

3. Hangi cümlede virgül yanlış kullanılmıştır?

- A) Anne, servis geldi.
B) Evet, ödevimi bitirdim.
C) Elma, armut, ve ayva aldık.
D) Eve geldim, elimi yıkadım.

4. Hangisinin sonuna soru işareti konur?

- A) Zil çaldı mı bahçeye koşarız
B) Bu kitabı kim getirdi
C) Ne güzel bir gün
D) Eve erken döndüm

5. Hangisinin sonuna ünlem işareti konur?

- A) Maç saat kaçta başlıyor
B) Kitabı masaya koydum
C) Eyvah, süt taşı
D) Yarın okula gidecek misin

6. "Çantama şunları koydum () kalem, silgi, cetvel." Parantezin yerine hangisi gelir?

- A) Nokta
B) Virgül
C) Üç nokta
D) İki nokta

7. "Keşke o gün erken kalksaydım ()" Söz yarım kaldıysa parantezin yerine hangisi gelir?

- A) Üç nokta
B) İki nokta
C) Kısa çizgi
D) Kesme işareti

8. Konuşma metinlerinde satır başında hangi işaret kullanılır?

- A) Kısa çizgi
B) Uzun çizgi
C) Tırnak işareti
D) Parantez

9. Hangisi yanlış yazılmıştır?

- A) Ayşe'nin
B) Türkiye'de
C) İzmir'li
D) 2026'da

10. Başkasının sözünü hiç değiştirmeden aktarırken hangi işaret kullanılır?

- A) Parantez
B) Kesme işareti
C) Kısa çizgi
D) Tırnak işareti

Cevap anahtarı

1. A · Sıralananlar virgülle ayrılır; "ve"den önce virgül konmaz
3. C · "Ve" bağlacından önce virgül konmaz
5. C · "Eyvah" korku ve şaşkınlık anlatır
7. A · Tamamlanmamış cümle üç noktayla biter
9. C · -li yapım ekidir; doğrusu İzmirli

2. B · Rakamdan sonraki nokta sıra sayısı yapar
4. B · Cevap bekleyen tek cümle B'dir
6. D · Arkasından örnekler sıralanıyor
8. B · Uzun çizgiye konuşma çizgisi de denir
10. D · Aktarılan söz tırnak içine alınır

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:

tahtaapp.com/blog/dersler/5-sinif-turkce-noktalama-isaretleri-konu-anlatimi